

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇВ, ЄДНАЙТЕ СЯ!

CORNER PRITCHARD AVE & MCGREGOR ST.

UKRAINIAN LABOR NEWS

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA.

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

PIK IV.

Ч. 75.

СЕРЕДА, 20. ВЕРЕСНЯ 1922.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY, SEPTEMBER 20th, 1922.

No. 75. VOL. IV.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ГОТОВИТЬСЯ ДО ВІЙНИ З ТУРЕЦЬКИМИ НАЦІОНАЛІСТАМИ.

ЗВЕРНУЛАСЯ ДО СВОЇХ ДОМІНІЙ, ЩОБИ ВИСЛАЛИ ВІЙСЬКО НА ОБОРОНУ ЦАРГОРОДУ.

Канада ще не заявила, яке займе становище супроти подій на Близькій Сході.

Канада дістала запрошення вислати на Близькій Сході війська.

ЛОНДОН, 16 вересня. — Велика Британія запросила Канаду і інші британські домінії, щоби вони були заступлені контингентами в британській військовій, яке має взяти участь в обороні невідомої території на Близькій Сході. Британське правительство вислало також ноту до Румунії, Югославії і Греції, просячи їх, щоби вони взяли участь в обороні.

Вістку про запрошення прийнято в Оттаві зі здивуванням.

ОТТАВА, 16 вересня. — Відомість про те, що Велика Британія запросила канадійське правительство вислати контингент війська на Близькій Сході — наспіла нині до тутешніх правительствених урядників як велика несподіванка.

Правительство не рішило нічого в справі вислання війська.

ОТТАВА, 18 вересня. — О другій годині по полудні скінчилося засідання кабінету без повняти ніякого рішення відносно запрошен британського правительства вислати війська на оборону Дарданелів. Члени правительства зберуться знову нині по полудні для дальшого обговорювання справи.

Прем'єр Кінг каже, що запрошене з Англії тайне.

ОТТАВА, 18 вересня. — По скінченні засідання кабінету прем'єр Кінг олівистив, що інформація, яку канадійське правительство отримало від британського правительства, не є вистарачою, щоби можна було сказати про становище Канади супроти положення на Близькій Сході. "Ми звернулися до Канади супроти інформації", заявив прем'єр.

Кінг далі сказав, що депеша від британського правительства була замаркована "тайно" і він не може подати її змісту до публічного відома, доки не дістане на це дозволу з Лондону.

Пане упевнене, що панове Філдінг і Лейпінг, перебуваючі тепер в Женеві, пойдуть до Лондону, щоби переговорювати в сій справі.

Лорд Джордж не звертає ся до доміній за військом.

ЛОНДОН, 18 вересня. — Довідано си нині з достовірною жерела, що прем'єр Лорд Джордж в дійсності не звертає ся до доміній, щоби вони післи контингенти на Близькій Сході. Прем'єр виявив лише наглядність положення і запитав домінійні правительства, чи вони бажають брати участь в мілітарних кроках, коли би такі оказало ся konieczним підприняти.

Турки билять ся з Британціями.

БЕРЛІН, 16 вересня. — Як подає вчорашнє непотвержене донесення до "Берлінер Тагблат", британські і турецькі війська звели бій коло Константинополя.

ФРАНЦІЯ І ІТАЛІЯ Є ПРОТИ ВІЙНИ З ТУРЕЧЧИНОЮ.

Кажуть, що справу можна поладити мирною дорогою.

Телеграма з Парижа під датою 17 вересня доносить, що становище Франції супроти подій на Близькій Сході є зовсім відмінне від того, яке займає Англія. Франція стоїть за тим, щоби проти Турків не треба підпринимати ніяких воєнних кроків. Вона каже, що воєнні приготування по європейській стороні дарданельського проливу се те саме, що викликуване вояка з ліса. Вона сподіється, що з Турками можна поладити справу мирною дорогою.

За мирною політикою супроти Туреччини стоїть також Італія. Італійський міністер загран. справ Шанцер заявляє, що з побідами Турків треба числити ся і треба з Турками переговорювати на конференції, а не розпочинати проти них воєнних кроків. Коли аліянти се не зроблять, Італія застерігає собі свободу в відношенні до Туреччини і не беріє відповідальности за те, що нині краї зроблять.

Франція перетягає також на свою сторону Югославію. Югославський кабінет рішив ухвалити Греції "дипломатичну помість", яка заключається в тому, що Югославія мала би поліпшити політику Греції в недовіданому Туреччині статті європейською державою та в задержанню status quo Тракії.

Балканські держави починають приготувати ся до війни.

ЛОНДОН, 14 вересня. — З достовірних жерел одержано вісти, що правительства Румунії і Югославії рішили дати Греції поміч на случай нової війни на Балканах. Рівночасно доносять вісти, що балканські держави почали мобілізувати свої армії, підозрюючи порозуміння між Туреччиною і Болгарією в цілі відзискання Тракії, Югославія, Румунія і Греція почали нагромаджувати свої війська загрозу границь Болгарії. Грецьке правительство переверже часті своєї армії, яка була приневолена опустити Малу Азію, до Тракії, щоби оборонити її перед сподіваним атаком з боку Болгарії і Туреччини.

Болгарія нагромадила над границею 30.000 війська.

КОНСТАНТИНОПЛЬ, 14 вересня. — Болгарія змобілізувала над сербською і грецькою границями около 30.000 війська.

Югославське правительство рішило всіма силами недопустити до спільної границі між Туреччиною і Болгарією. Югославія має також намір на случай вибуху війни, на Балкані обсадити пристань Солунь, щоби в сей спосіб здобути приступ до Егейського моря.

Грецька армія палить міста.

ПАРИЖ, 12 вересня. — Вісти з Смирни доносять, що підчас свого відвороту грецькі війська зрабували і знищили цілий ряд міст і сіл в Малій Азії. Жертвою варварства владі міста Бруса, Сокія, Скаянова і багато інших. Перші два міста є зовсім знищені. Посладне місто було в часті виратоване італійськими моряками. Вони виратовали від смерті багато Турків, яких Греки позамикали в домах, котрі опісля підпалили.

ТУРКИ НЕ БУДУТЬ ПЕРЕГОВОРЮВАТИ БЕЗ СОВІТІВ.

Сов. Росія має взяти участь в мировій конференції.

БЕРЛІН, 18 вересня. — Муштафа Кемаль Паша не пристає на мирову конференцію з аліянтами в справі Близького Сходу доки на се не згодить ся совітське правительство. Кемаль вислав до перебуваючого тут совітського міністра заграничних справ Чічеріна ноту, в якій заявляє, що не буде переговорів без одобрення Москви.

Совітська Росія домагала ся, щоби її дано представництво на пропонованих мирових переговорах в Венеції, на яких сподіють ся, що приїде до поладженія питання Близького Сходу.

Кемаль Паша хоче цілої Малої Азії, Константинополя і Тракії.

ЛОНДОН, 16 вересня. — Як подає "Дейли Мейл", провідник турецьких націоналістів Кемаль Паша зажадав безумовної здачі цілої Малої Азії, Константинополя і Тракії.

АРГЕНТИНА ХОЧЕ ДАТИ ПОЗИЧКУ СОВІТАМ.

БУЕНОС-АЙРЕС, 12 вересня. — Аргентинське правительство звернуло ся до парламенту з проєктом ухвалення позички російському совітському правительству в сумі 5.000.000 пезів, які були б звернені до "як позвоять обставини і без проценту". Правительство мотивує свій проєктом положенням в Росії.

Совіти заключили угоду з англійською фірмою.

БЕРЛІН, 11 вересня. — Леонід Красін, совітський міністер заграничної торгівлі, і Лесли Уркіарт з Лондону підписали вчора формальну угоду, яка привертає на 99 років ті права власности, які Російсько-Азійська Корпорація, велика англійська фірма, мала в Росії перед війною. Красін заявив перед представниками преси, що се є перша велика приватна транзакція, якої довершено совітське правительство. Притім додав, що се є добрим доказом на твердження Совітів, що торговельно-промислові справи найлучше ладити приватною дорогою без дипломатичних і політичних втручань.

Фрм відзискання своїх давніх прав, Російсько-Азійська Корпорація має одержати також відшкодоване вартості 5.000.000 фунтів стерлінгів. Корпорація приступить до роботи на своїх землях на Сибірі в найближшій часі. Операції будуть ведені від кермою американських і англійських фаховців.

Вивіз товарів з радянських республік.

Промисл з радянських республік починає відживати. Богато великих заводів пушено в рух. Крім сего склади портоградської пристані одержали з різних місцевостей 247 вагонів сировиці для вивозу за границю.

В Новоросійську загрузено на англійський корабель 60 тис. пудів бензини.

З Баку вивезено в місяці липні 29 міль. пудів нафтових продуктів. З Петрограду вивезено в перших днях серпня с. р. 118 вагонів сировиці.

З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ КОМУНІСТАМ У ЛЬВОВІ ВРУЧЕНО АКТ ОБЖАЛОВАНЯ.

Обжаловують 39 комуністів о злочин головної зради.

ХАРКІВ, 15 вересня. — Італійський уряд подав до відомства українського уряду про те, що згідно з українсько-італійським тимчасовим договором він призначив торговельну делегацію на Україну на чолі з Джіованні Аматорі.

Заступник народного комісара закордонних справ тов. Конарський надіслав сьогодні на імя італійського міністра закордонних справ Шанцера ноту, в котрій висловлює задоволене українського уряду з приводу згаданого призначення, а також запевняє, що діяльність італійської делегації на Україні сприятиме зміцненню і поширенню приязних судівських стосунків та торговельного зв'язку між обома країнами.

Україна відчуває недостачу покви.

ХАРКІВ, 8 вересня. — Наслідком посухи в деяких округах України вже відчуває недостачу покви. З північних сторін краю доносять, що жнива випали загально добре, але південні області — будуть мати за мало власного хліба, щоби прокормити ся через зиму.

Українські урядники говорять, що є конечною потребою поміч, особливо для дітей по селах. Найгіршою є посуха в області Александровська, де Американська Ратушка Адміністрація прокормлює 30.000 осіб.

Мануїльський про міжнародне положення рад. республік.

В Харкові скінчила ся перша конференція комуністів України і Криму. На конференції Мануїльський висловив промову про ролю комуністів в червоній армії і про міжнародне положення радянських республік. Знайміне Гелуєвської і Гагської конференції — заявив Мануїльський — є для радянських республік дуже важке, ті конференції дали радянським республікам трибууну до висловлення перед ширим світом своїх думок, піднесли їх престиж і значення, а в результаті розв'язали ім руки до активної політики супроти Заходу. В зв'язку з новим становищем радянських республік у міжнародній політиці змінили ся також і методи боротьби з ними, які веде контрреволюція цілого світа, а передовсім давна контрреволюційна буржуазія Росії. Боротьба перенесла ся на економічний терен, більше небезпечний для радянських республік.

Доля українських полонених в Чехословаччині.

ПРАГА, 28 серпня. — В зв'язку з заключенням договору між У.С.Р.Р. і Чехословаччиною, перебуваючі в чехословачьких таборах інтерновані Українці (включенці) будуть освобождені. Галицькі інтерновані частини осянуть в таборах до вирішення питання Галичини. Сі частини будуть виділені і інтерновані в окремі галицькі бригади.

В Азербайджані.

Президентом радянської республіки Азербайджану вибрано Бей-Нерманова.

Бей-Нерманов, — сам Турок і належить до видних радянських діячів на Кавказі.

ВІСТІ З ПОНЕВОЛЕНОЇ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

У. С. Д. П. проти виборів до польського союзу.

Львівська "Земля і Вода" з 3 вересня доносить: В пятницю дня 25. серпня с. р. відбуло ся засідане Головної Ради Укр. Соц. Дем. Партії, на якому обговорювано становище партії до заряджених польським урядом виборів до варшавського союзу і сенату в Східній Галичині.

По переведеній дискусії Головна Рада У.С.Д.П. рішила одностайно, що так з прініційальних як і тактичних оглядів український пролетаріат не візьме ніякої участі в сих виборах.

Знесене виїмкового стану у Східній Галичині.

В зв'язку з виборами польський уряд оголошує закон з дня 3. серпня 1922 р. про знесене виїмкового стану в Східній Галичині: Арт. 1. Введеній в Східній Галичині розпорядком австрійської ради міністрів з дня 25. липня 1914 р. ч. 158 австр. Д. Держ. Законів виїмковий стан знісється. Арт. 2. Виконане сего закону поручає ся міністрови внутрішніх справ. Арт. 3. Інший закон обов'язує з днем його оголошення.

"Автономія" відложена.

"Kurjer Lwowski" з 24. серпня с. р. доносить, що президент польських міністрів відбуде конференцію з маршалком союзу і на ній рішено пересунути річницю скликання союзу 12. вересня с. р. о шість тижднів. Причиною сього є конечної надлежної приготування проєкту закону автономії Східної Галичини. Якось не ведець ся з сего "автономією".

УКР. РОБІТНИКИ В САСКАТУНІ ЗАПЕРЧУЮТЬ БРЕХЛИВІ ПРОВКАТОРА.

САСКАТУН, САСК., 17. вересня. — У відповід на зроблені вчора директором Українського Інституту (ім. П. Могили) Ю. Н. Стечишина заклики шкільний комітет Українського Робітничого Товариства заявляє, що стоваришене ніколи не вчало дітий приїждів большевиїзму. Заява п. Стечишина є представлена як "мішанина фальшивих клевет і свідомих перекручувань". (Наскрізь брехлива і підла заява Ю. Стечишина, у відповідь на котру появило ся повисше спростоване, є зачитована на 2 стор. "У.Р." в редакційній статті.)

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Трох страйкерів дістали по сім років в'язниці. АШВИЛ, Н. К., 17. вересня. — С. Куц, Е. Р. Гендерсон і Френк Брігс, залізничні робітники з вартів "Савтерей Рейлвей" зістали засуджені на сім років в'язниці за побите страйколомів.

Страйки і локавти в Злучених Державах.

ВАШІНГТОН. — Статистика департаменту праці вказує, що за останніх 10 років було в Злучених Державах 26.000 страйків і локавтів. В тих страйках брало участь загалом 18.300.000 робітників. На Мадярщині саджають робітників до тюрми за читаня книжки Кавтського "Економічні науки Карла Маркса".

ВІСТІ З ПОНЕВОЛЕНОЇ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

У. С. Д. П. проти виборів до польського союзу.

Львівська "Земля і Вода" з 3 вересня доносить: В пятницю дня 25. серпня с. р. відбуло ся засідане Головної Ради Укр. Соц. Дем. Партії, на якому обговорювано становище партії до заряджених польським урядом виборів до варшавського союзу і сенату в Східній Галичині.

По переведеній дискусії Головна Рада У.С.Д.П. рішила одностайно, що так з прініційальних як і тактичних оглядів український пролетаріат не візьме ніякої участі в сих виборах.

Знесене виїмкового стану у Східній Галичині.

В зв'язку з виборами польський уряд оголошує закон з дня 3. серпня 1922 р. про знесене виїмкового стану в Східній Галичині: Арт. 1. Введеній в Східній Галичині розпорядком австрійської ради міністрів з дня 25. липня 1914 р. ч. 158 австр. Д. Держ. Законів виїмковий стан знісється. Арт. 2. Виконане сего закону поручає ся міністрови внутрішніх справ. Арт. 3. Інший закон обов'язує з днем його оголошення.

"Автономія" відложена.

"Kurjer Lwowski" з 24. серпня с. р. доносить, що президент польських міністрів відбуде конференцію з маршалком союзу і на ній рішено пересунути річницю скликання союзу 12. вересня с. р. о шість тижднів. Причиною сього є конечної надлежної приготування проєкту закону автономії Східної Галичини. Якось не ведець ся з сего "автономією".

УКР. РОБІТНИКИ В САСКАТУНІ ЗАПЕРЧУЮТЬ БРЕХЛИВІ ПРОВКАТОРА.

САСКАТУН, САСК., 17. вересня. — У відповід на зроблені вчора директором Українського Інституту (ім. П. Могили) Ю. Н. Стечишина заклики шкільний комітет Українського Робітничого Товариства заявляє, що стоваришене ніколи не вчало дітий приїждів большевиїзму. Заява п. Стечишина є представлена як "мішанина фальшивих клевет і свідомих перекручувань". (Наскрізь брехлива і підла заява Ю. Стечишина, у відповідь на котру появило ся повисше спростоване, є зачитована на 2 стор. "У.Р." в редакційній статті.)

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Трох страйкерів дістали по сім років в'язниці. АШВИЛ, Н. К., 17. вересня. — С. Куц, Е. Р. Гендерсон і Френк Брігс, залізничні робітники з вартів "Савтерей Рейлвей" зістали засуджені на сім років в'язниці за побите страйколомів.

Страйки і локавти в Злучених Державах.

ВАШІНГТОН. — Статистика департаменту праці вказує, що за останніх 10 років було в Злучених Державах 26.000 страйків і локавтів. В тих страйках брало участь загалом 18.300.000 робітників. На Мадярщині саджають робітників до тюрми за читаня книжки Кавтського "Економічні науки Карла Маркса".

“UKRAINIAN LABOR NEWS”

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00
Telephone: St. John 1465.

“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”

часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
Видає Стіваришене “Українських Робітничих Вістей”.
Передплата на рік \$4.00

Адреса:

“UKRAINIAN LABOR NEWS,”

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописів не звертаєть ся, хіба що дописувателю виразно зазначити, що бажав звороту своєї рукописи на випадок її непоміщення та залучити поштову марку на її пересилку.

МОЖЛИВЕ ТІЛЬКИ МІЖ УКРАЇНЦЯМИ В КАНАДІ.

Читаючи “Українських Робітничих Вістей” відомо вже про те, що бунтівний соціаліст а тепер пресбритеріанський причер Пало Крат наговорив був недавно торонтоюської буржуазній газеті “Глоб” різкий чорний брехонь на український робітничий рух і українські школи в Канаді, брехонь, які ривали ся прямому заклятику властей до робити українських робітничих організацій і повзяті якіхось драстичних кроків проти українських діточих шкіл в сім краю. Та розмова Крата була свого часу в цілості передрукована в нашій газеті.

Як тепер показало ся, Кратові доноси не лізли на марно. В минульшій числі “Українських Робітничих Вістей” ми помістили за англійськими буржуазними днівниками дві телеграми, з Торонто і Оттави, з яких виходить, що правительсто вже розсаджує справу українських приватних шкіл.

В телеграмі з Торонто між иншим подана заява Крата, що після його інтерв’ю з “Глобом” міністерство внутрішніх справ розбирало піднесу Кратом справу і засягало опінії працюючих серед-Українців пово. Ті попи представили справу такою “страшною”, такою “небезпечною”, що правительсто, після слів Крата, мало бути затривожене на вид тих попиських опісій.

Отже як бачимо і тут попи стоять до услуг властей в представованю українських діточих шкіл в якнайчорнішій світлі. Пін Крат починає, а инші попи докінчують. Не каже лише Крат, чи се попи Англії, чи України. В кождім разі се дуже гарне свідство про попів. Як на проповідників Христової науки пристало...

Телеграма з Оттави подає знова заяви певних урядників з міністерства справедливости і находячої ся під його юрисдикцією “мавенте поліції”, які потверджують заяву Крата, що правительсто розсаджує і вже в часті розсадило, “червону небезпечку”, яка нависла над українськими кольоніями в Канаді. Так отже Крат се не злим провокатором. Хоч він і має титул попа, то в той сам час свиніе добре службу поліційного агента. Не знати тільки, чи Христос і його ученики подібними ділами занимали ся?

Та те, чим инші люди бридили би ся, чого стидали би ся, — се серед українських “патріотів” і попів в Канаді е почесним і правдоподібно патріотичним ділом. Почав Крат робити явну провокацію проти українських робітників та фермерів в Канаді і почали про него писати газети, так себє зараз йому позавидували инші українські “діячі” в Канаді і давай собі пописувати ся низьким провокаторством.

“Коли Крат став завдяки провокації славним чоловіком, так чому мені ним не бути?” — подумав собі голова Інституту ім. Петра Могили в Саскатуні Ю. В. Стечишин і давай малювати за Кратом.

Англіїські днівники з 16. вересня подали новинку зі Саскатуни, Саск., в якій є подана наскрив підда і брехлива заява голови Інституту ім. Петра Могили Ю. В. Стечишина про тамтешню українську дітучу школу. Ю. В. Стечишин е рідким Сратом-редактором “Українського Голосу”. По фаху він канадійського хову український народний учитель, а як “народний діяч” — маленька нуая. Головою Інституту ім. П. Могили вибрано його тому, що після того, як В. Свистун дав драда з Інституту, не було кого вибрати на його місце. І ось, які подлі брехні говорить той Ю. В. Стечишин про українську дітучу школу в Саскатуні (подаємо новинку з того міста за англійськими газетамі).

САСКАТУН, САСК., 15. вересня. — Директор тутешнього Інституту ім. Петра Могили Ю. В. Стечишин заявив, що в українській школі в Саскатуні учать діти всего зла болшевизму, як суспільної ненависти, нещастя в бога, опозиції до правительства і зненави до звязки суспільства.

Пін Стечишин каже, що школу сю недавно тому провадило і має розпочати сего гіяки товариство відоме як “Українське Робітничє Стіваришенє”. Се товариство, він каже, є чисте болшевизнське іє і ним провадять три Російці, які мають бути плаченними агентами московського совєтського правительства. Воно одержує свою літературу або прямо з Москви, або “через центральний офіс в Вінніпегу. Наука для молодих здобувать ся швидко підчас шкільних годин.

Більшість Українців старать ся бути добрим канадійськими громадянами, завдяє п Стечишин, а лише мала меншість є заражена дотепер комуністичними ідеями.

Як вам, читачу, подобають ся попиські слова голови інституції, що носить імя Петра Могили? Чи ви думаєте, що лише Крат вміє так балакати? Ні. Ось сей другий “патріот” досить добре дотримує Кратови курсу. Славно, славно, українські інтелігенті!

Такі річи, як попиське наведені, не могли би мати місця серед иншої иншої суспільности і в иньким иньким краю. Таке може творити ся лише серед українських поселенців в Канаді. Такими подвигами можуть пописувати ся лише українські “патріоти” і попи канадійського хову.

Коли би на провокацію пп. Крата і Ю. В. Стечишина посилали ся які переслухаваня на українських робітників і українські дітучі школи в Канаді, або роблено які перешкоди, в навчаню укр. дітчий по українські читати і писати поза регулярними годинами науки в публичних школах, — то хай робітники і фермери памятають тоді, що се стало ся завдяки українським інтелігентам та становивцям попів та голов патріотичних інституцій. Хай вони памятають, що ім “допомогли” такі властні Українці лише за те, що вони поспіли вчити своїх дітчий читати і писати по українськи не в попиських пресбритеріанських або православних школах.

На закінченє скажемо, що провокація пп. Крата і Стечишина свідчить лише про безсильність української чорної сотні в Канаді бороти ся в чесний спосіб з свідомими українськими робітниками і фермерами. Вона свідчить, що українські чорпосетенці не можуть нічого заподіяти українському робітничому рухові і мусять аж халати ся провокаціі, мусять кликати собі на поміч поліцію. Се показує також, що українські робітники в Канаді стоять морально о ціле небо вище від “патріотів” і отців духовних в роді Крата і Стечишина.

ПІД ПРАПОРОМ ДЕМОКРАТІЇ.

Ще так недавно не тільки робітничі але і многі ліберальні газети були переповнені описами страшних, нечуваних звішань над робітниками в Фінляндії, Угорщині, Румунії. Там фігурували тоді кати робітничої кляси кроваві Горти, Маннергайма. Тепер в тих краях все замовкло. Десятки тисяч передових робітничих борців вившано, вистріляно, втоплено у власній крові. Що лишилось — загнано в підземелє, сковано ім уста, задушено всякий прояв свободи преси і зборів. Краї, де таке діяло ся, названо назадницькими, некультурними, які не мають понятя про демократію і в яких панує воєнна диктатура. Американська демократію обуровала ся на таке “некультурне” поведєне правительств сих країв. Великі соціял-гуманісти як Велс, Дебс і многі буржуазні кореспонденти-письменники писали високо гуманітарні відозви, протестуючи перед цілим культурним світом проти злочинів білих розбійників з генеральськими титулами.

Инакшими очима дивили ся на сей терор революційні робітники Фінляндії, Угорщини і взагалі тих країв, де над робітниками висів меч білого терору. Симпатії демократії і великодушні протести гуманітарних соціалістів їх не грли. Не симпатії і паперових протестів вони вимагали від тих, чий інтереси були їх інтересами, чия доля була їх долею. Вони домагали ся від всіх робітничих демократичних країв активної допомоги, вказуючи ім, що коли прийде час їх боротьби, то та сама демократія поступить з ними так само, як з угорським робітничим поступив Горти, або з фінляндськими — Маннергайма. Так воно і стаєть. Соціаліст Носке в своїх методах подавав воєну революції Спартаків нічим не рижив ся від Гортого або Маннергайма.

Американське робітництво, вихованє облудною американською демократією в тим дусі, що тільки одшока американська демократія є дійсною демократією, яка не має нічого спільного з європейською, дивило ся кризь пальці на все те, що діяло ся в Європі. А що бі цілковито ізолювати американське робітництво від “розкладаючого” впливу Європи, Гомпер навів відтягнути Американську Федерацию Праці від Амстердамського Інтернаціону Професійних Союзів. Ви, мовляв, не хочете сідкільки жиквати ся зі своєю демократією і нає хочете тим заразити, тоді як під американським демократичним прапором любо жиквають ся робітники з капіталістами.

Минули часи “проспериті” в Злучених-Державах. Європейська економічна криза показала, що вона є не тільки європейською, але і світовою, а тим самим і американською. З кризою почало ся в Америці безробітє, а з ним нужда і голод робітничого населєня. Американський капітал розпочав шадеїний наступ на працію і під демократичним прапором вуйка Семма розпочалась завзята класова боротьба. Американська демократія як рукою зняло. Лишилась гола, неприкрита дійсність: ненажерливий, урочужений до зубів капітал — з одної сторони, виснажений тяжкою працею, голодний і холодний, але з затисненим кулаком, рішучий на все пролетаріят — з другої. Прапор демократії в сій боротьбі капіталу з пролетаріятим не вагаючись став по сторони першого. На роздорожю оминили ся тільки зрадничі лідери робітництва. Маючи в своїх руках юнійві, віжки, вони одною рукою здержують стремліє робітництва скрутити, гонюю капіталістичній гидри, а другою салютують американській демократії, яка у відповідь на їх салютуванє плає ім в пику.

Американська демократія показала свої дійсні зуби тоді, коли вивбух страйк гірників і залізничодорожників. Вона пустила в рух весь свій державний апарат і крутарський хист. Коли-ж инькі провокації капіталістичних агентів не розбили і не захитали страйкерів, тоді президент Гардінг, сей представник демократії, отвертою капіталістичною мовою заявив в своїй відозві до конгресу, що “Єдин страйк не буде закінчений протімю тижня, він підіме прапор (демократії) і припоручить генералови Першингові взяти справу в свої руки”. В Злучених Державах далеко ще до революцій і страйк гірників та залізничодорожників вів ся в чиста економічних рамках, однак президент вже загрозив був страйкуючим робітникам воєнною диктатурою. Загрозив тільки робітникам, а не капіталістам, застроюючи тим самим класову боротьбу і виводячи її з економічної арени на політичну.

Страйку гірників і залізничодорожників в Злучених Державах не можна ривнати до революційних подій в Угорщині чи Фінляндії, де робітники збройно виступили на боротьбу за захопленє в свої руки “політичної власти”. Однак капіталісти, правительсто і суди в Америці приготували ся на всякі євентуальности. Вони не тільки приготували ся, але і пустили в рух весь свій шпійонський і провакаторський апарат, щоби передчасно і несподівано викликати робітництво до оружною повстання і тоді розбити його, занескредитувати перед “публичною опінією”, вирвати з його рядів і знищити радикальні революційні елементи.

Американські страйкері не дали ся спровокувати. Тоді американські шпійони, майстри технік діл, взяли ся за “дрібні” провокаційні штучки. Зробивши “парадний” (з детективами і військом) наїзд на “конвенцію заговорників” в Бріджмен, Міш., і арештувавши 17 передових радикальних робітничих провідників, вони старали ся роздути з сего цілий пожеар травлі проти всего радикального руху в Злучених Державах. В сій травлі залучила свої сили дієсно вся американська демократія: від капіталіста з Вол Стріту аж до найпослїднішого гомперсівського люкава, від президента республіки і генерального прокуратора аж до найнижшого типу детектива, від капіталістичного ньюйорського “Таймса” аж до соціялістичних газет “Колла” і “Форвердса”. Появились брехливі “тайні документи” про зорганізовану комуністами кампанію киданя бомб під попів, зриванє динамітом копаденє, мостів, про саботаж і т. д. Всі залізничодорожні катастрофи, які в дійсности були наслідком роботи в страйкуючих майстернях нефаворитів “скебів, зваловано на комунетів. Поспанились арештованя одних і видаваня варантів на арештованя оставших на свободі. Без жалюного претексту поліція прийшла на засіданє конвенції “Трейдоїнійої Просвітної Ліги” в Шікаго і арештувала співредактора “Labor Herald-a” Бравлера і 14 инших учасників конвенції, переважно “чужинцького” походженя. Сим американська “демократія” хоче вказати, що радикальна зараза занєсена до Америки і ведеть ся там “чужинцями”.

Після арештованя в Бріджмені і Шікаго слуги капіталістів пробували приліпяти арештованим до розбитя потугу в Геріт, зв. “миліон-далєр експрес”. Але не могли нияк сего зліпнати. Тоді кинули ся в иншу сторону. Вони арештували инших людей, страйкуючих залізничодорожників, знова таки людей “чужинцького” походженя, які не уміють навіть по англійськи говорити і страшним катованєм їх в тюрмі вимучили від них “зизнаня”. Тими людьми є Чазій Юсліс, Йосиф Попович і Аббіно Алессіо. Супроти сих людей американська “демократія” охрानка вживала скрайних інквізиційних методів, щоби тільки вимучити від них бажані “зизнаня”, що бутьо би се страйкері витягнули “шпайги з тайз” і тим спричинили катастрофу. Сих людей страшно били, мучили, не давали їм спати, пускали їх в очі оспалюючє світло, поки не вимучили від них “зизнаня”. Під муками сї люди говорили те, що ім казали говорити їх кати і підписували те, що їх заставляли підписувати.

Бо властям треба було доказати, що се страйкері розбили потяг, тоді як звіт Міжстейтової Торговельної Комісії каже, що інвестиція 4.055 локомотивої показала, що 2.456 з них були в небезпечнім стані для їзди. Однак кримінальники, які пускали в рух небезпечні локомотиви і калічили та убивали людей, є на свободі, а власти шукать виновників серед робітників та ще й “чужинцьких”. Бравлера, редактора “Labor Herald-a” також страшно побито в шікаговській тюрмі. Як послідні телеграми доносять, Вільяма З. Фостера знова арештовано і видано властям стейту Мішїген.

В Геррін властям розсаджуванє масакри страйколомів, провакатоїно спровадженіх туди капіталістами. Десяткох “виновників” гірників вже кинєно у вязницю, а ще шукать за иншими.

Жорстоко розправляють ся американська “демократія” з передовими активними робітниками, і винуватого шукє не там, де він є, але там, де хочуть його найти капіталісти. І се ще не є революція, лише страйки. І коли назадницькі робітничі лідери хочуть зробити сї страйки якимись дуже лояльними, які в жаднім разі не виходилиб за рамці “демократично” конституційного краю — то капіталісти домають сю конституцію на кождім кроці, до помочи їм стають самі власти, генеральний прокуратор з судом і з армією шпійонів, який відбирає робітникам свободу слова, преси, зібрань, провакує їх на оружні зиступи, які се було в Геррін, а відтак пакує в тюрми.

З приводу сего білого терору Комуністична Партія Америки видала на “Labor Day” маніфест до всего американського робітництва, в яким — вказуючи на арештованя в Бріджмен, Шікаго, на кроваві події в Геррін, на диктатуру Догертога, Бориса, на узурпацію судової власти Вилкерсоном і на зрадничє поведєне жовтих соціалістів та гомперсівців — кличе американське робітництво до обєднаного фронту для поставленя належного опору капіталові і його слугам.

Робітник.

КАРТИНА З ГАЛИЦЬКИХ ВІДНОСИН.

(Кореспонденція до “Українських Робітничих Вістей”.)

Всяка молода дрібна буржуазія сто раз муготіть грабнуть і спекулює як велика, раз тому, що обєктом визиску дрібнобуржуазії є звичайно неорганізованє селянство, коли великий капітал має звичайно до діла із більшими масами професійно-зорганізованого робітництва, по друге тому, що дрібно-міщанські спекуданти, оперуючи малим капіталом, хотять в як найкращій часі як найбільше награтися.

Такий страшний грабіжі підпадають нації галицькі селяни і за примір хай послужить господарка коломийського кооперативного товариства “Добробут”. Підчас, коли на Гуцульщині панував страшний голод, коли сотки Гуцулів примирало, не маючи чого вложити до уст, кооп. товариство “Добробут” підняло ся доставляти голодному Гуцуламу мукуть та кукурзулю. Користуючись тим розголосою про союз, який рознесла під той час преса, назване товариство віднесло ся до польського правительства з домаганєм призначити йому якусь скількість середніх поживи на розпродаж поміж Гуцулами.

Польське правительсто під напором публичної опінії призначило названому товариству 25 вагонів мукуть та збіжжа по ціні околдо 4.500 м. п. за сотнар метричний. Та дрібні буржуїчки, такі свої рідні не чужі, почали робити інтерес на голодуючому населєну Гуцульщини. Продавали вони приєданє збіжжє Гуцулаам по 7.000 м. п. за сотнар. Одним із головних функціонерів сього товариства є звєний “патріот” Д. К-ч, який був довший час редактором в Каміячї і видавав якийсь час в Коломії лєтаторівську газету “Українська Справа”, де неможливо накидав ся на робітників, оперуючи націоналістичними патріотичними кличками. Після обрєчислєня до чистого доходу 10.000.000 м. п. та кася сього товариства світала пуськами. Не диво, бо вище названий добродій на видатки двотижневої поїздки до Варшави казав виплатити собі 800.000 д. м. підчас коли польський міністер за такий сам час урядової поїздки бере 210.000 м. п.

Таких і подібних картин видизиску своїми рідними дрібнішими буржуїчками сотки і можна цілі томи писати. Доля, яка була бистринула галицьке працюючє населєня під управою своїх “дрівномішаним” не рижинала ся від долі працюючих мас теперішньої Польщі а населєно могло би много сказати про діла та поятя дивиги своїх крикливих патріотів, так як польська преса повтін подвигами своїх патріотів “Пазутив” ч. т. д.

Галицькій інтелігенції на се хочеть ся своєї демократичної держави, щоб вона могла не подібно виснажити галицькі трудові маси, неподібно займати тепленькі посади, із праці галицьких трудових мас зтворити на взір инших капіталістичних буржуазійного галицького буржуазію зі своїм галицьким капіталом. Та бажаня їх смішні тому, що великий антантський капітал, дозволяючи їм створити свою державу, наложити свою руку на всі важніші жєрела доходу, а з другої сторони, працюючі маси Східної Галичини не мають охоти держати подвійне ярмо і доложать всіх старань, щоби в злуці з міжнародним пролетаріятим позбутись і міжнародної і нарастаної рідної буржуазії.

В. Левич.

Вієнь, 30. VIII. 1922.

КРИЗА В ЧЕХОСЛОВАЧИНІ.

(Кореспонденція до “Укр. Роб. Вістей”.)

Суперечности між капіталом а пролетаріятим все збільшуют ся. Неудовленє широких мас велике, головню тому, що правительсто і капіталісти не додержують обіцянок, котрі вони зробили масам по перевороті в 1918 р. Соціялізація не передала, зиски спекулантів не скупфісовані, церкви не відділено від держави. Замість цього розпочав капітал свій наступ проти пролетаріятів. Прибуток буржуазії зростає, активний товариства розвивують великі дивіденди, банкові підприємства опановують промисловість. Разом з сим зростають сили реакції, вплив клерикалів на уряд збільшует ся, се соціял-патріоти мовчать.

В чехословацькій республіці панує чеська буржуазія при помочи двох соціял-патріотичних партій. Очевидно прихильники сих партій не становлять більшіости населєня республіки. В чехословацькій державі живуть і не-Чехи. Чехословацька держава є національно-шлшана держава, подібно, як нею була стара Австрія. Не-чеські народи прилучено Преті їх волі до чехословацької держави. Отсим актом (28 жовтня 1918) розпочала чеська буржуазія свою диктатуру. Тому всі не-чеські народи і Словаки знаходять ся в опозиції до держави, вони сепаратисти. В Чехословаччині істнує сильний робітничий рух, в якому перше місце займають комуністи. Впливи соціял-демократів дуже слабкі; до розколі залишилась в соціял-демократії мала горстка робітників. Соціял-демократія і в Чехословаччині, подібно як і в других краях не є пролетарською партією. Вона заступає здебільша дрібне міщанство і інтелігенцію. Промислового пролетаріятю там нема. До кому-

ністів належить майже цілий міський пролетаріят, комуністи є теж найчислінішою партією в державі, котрі стоять в опозиції до держави чеської буржуазії. Разом з не-чеським народом вони становлять опозицію в державі.

Таке політичне положенє створило очевидно і політичну кризу. З той то причини, з обаянє перед розгромом соціял-патріотів, не розписано теж виборів до громадських рад. Вони безпечно дали-б і в парламенті більшість проти державних елементів, тобто комуністів і не-чеських націоналістів. Тоді уряд не мав би більшости в парламенті. Про коаліцію чеської і німецької буржуазії годі єще думати. Робітничий уряд при теперішньому становиску соціял-демократів не можливий. Настала-б постійна криза. Для буржуазії був би тоді лише такий вихід: вилкєва диктатура або галицькі вибори. Обі дороги спричинили-б остру громадянську війну.

Побіч політичної кризи істнує в Чехословаччині велика економічна криза. Чехословаччина перейшла від старої Австрії дві третини її промисловости. Її продукція обєднена на 40 мільонів душ, а Чехословаччина має всего 14 мільонів. Вона мусить тому вивозити готові промислові вибори. Її тому потрібні нові ринки. Тих трудно роздобути, бо великі держави розділили світ між собою. Чехословаччина не може отже вести кольоніальної політики. Рівню-ж для неї шлях імперіалістичної політики замкнений задля її залежности від світового капіталізму. Тому вона мусить конкурувати з євусідніми державами, котрі завдяки їхній дешевій валюті її побивають. Чехословацька промисловість через те не може вдержати конкуренції. Вона не може продавати своїх виборів і обіжжє продукцію, замкає фабрики і викладає робітників на брук. Тепер 400.000 робітників не працює. Так то промисловість занепадає, деякі галузі вже тепер цілком знищені. Очевидно промислова криза впливає на соціяльні відносини в краю, на настрої робітників, котрі через кризу попадають в злидині. Класові суперечности заострюють ся. Економічна і політична криза загрожують владі буржуазії.

Буржуазія, як і в иньких краях і тут безрадна. Не можуть усунути кризи і лаяючись сили робітників, вона видамула нову рєшенту: розвізанє компартії і поставленє її поза закон: Навні люди, котрих історія не навчила нічого. Сей шлях не новий, і Бісмарк переконав ся, що він виклакує якраз протиний, небажани наслідки. І на Чехословаччині він причинить ся лише до скрідленя комуністичного руху.

Дарма: криза в Європі вростає і то скоро, вона створить умовини для соціяльної революції, котрої і винмкові закони не можуть задержати.

І. Сокира.

Берлін, в серпні 1922 р.

Товариші! Відновляйте передплату на “Українські Робітничі Вісті”.

ЦІННА КНИЖКА. Кождий український робітник в Канаді повинен мати в своїй бібліотечі і користати з цінного наукового твору Юлія Ліпєрты п. н.

ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ. Книжка обімає 400 сторін друку більшого формату, зі 112 ілюстраціями, напечатана на книжковім папері. На українськю мову перекадав П. Дятлів.

Ціна сєї книжки \$2.50. Замовленя посилайте на слєдуючу адресу: J. Boychuk 80 Markham St., Toronto, Ont., або на адресу: Ukrainian Labor News Cor. Pritchard & McGregor WWINNIPEG, MAN.

ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ.

(Доклад Раковського.)

Товариші, тут у мене є доклад про народне господарство України за минулий рік. Справоздане Української Економічної Ради. До кінця сесії кожний з вас одержить по примірнику. Через це й обмежує найзагальнішими цифрами і відомостями. Пичу по черзі.

Для того, щоби мати певну одиницю для порівняння я візьму 1916 р.

В 1916 р. на Україні в сучасних її межах було засіяно під одиницю, я візьму для порівняння 1916 рік.

В минулому році 1920—21 в нас було засіяно 16 мільйонів десятин. Таким чином на 3 міль. 200 тисяч десятин менше. А в сьому році в нас засіяно тільки 14 міль. 800 тисяч десятин. Як бачите, порівнюючи з 1920—21 р. у нас приблизно на 1 міль. 200 тисяч десятин менше; порівнюючи з 1916 роком в нас менше на 4 міль. 400 дес., при чому ця цифра минулого року надзвичайно не врівній мірі розподілена між ріжними губерніями. Є губернії, наприклад, Чернігівська, де засівна площа була на 60 відсотків більша ніж в 1916 році, а в південних губерніях — Одеській, Миколаївській, Запорозькій, Катеринославській і Донецькій — ми мали величезний дефіцит. Наприклад, в Одеському повіті було засіяно тільки 26 відсотків нормальної площі.

Врожай в сьому році ми визначимо у 800 міль. пудів. Коли звяжати, що загальний кошторис, оскільки я чув, 2 мільярди 360 міль. пудів, то Україна входить до сього кошторису з одною третиною. В минулому році в нас врожай був в 400 міль. пудів. Сього врожаю в звичайний час не вистарчає для прохарчування навіть тільки селянського населення. Але незважаючи на це, слід зазначити, що низку українських губерній, що їм шкодило, офіційно за голодні на визнавалися і тільки в марті було дозволено міжнародним організаціям допомагати населенню. Але, незважаючи на це, ми дали 2½ міль. пуд. Росії з обіжних 30 міль. пуд. Кажу "обіжних", бо був обов'язковий договір з Наркомпродом Р.С.Ф.С.Р. Він повинен був нам дати на 10 міль. зол. карбованців криму, але дав нам трохи більше ніж на 1 міль. Через це і ми не виконали всього.

Тепер, що до засівної кампанії сього року (яка починається на півдні, як відомо, далеко раніш). Раніш ми намали достаток озимий клін до 6 міль. десятин (в 1920—21 р. озимий клін був 4 міль. 800 тисяч десятин, можливо, навіть трохи менше). Для сього нам потрібно 6 міль. пудів засівного матеріалу. Частину сього насінного матеріалу ми надіємось одержати з загальнодержавного продовольчого фонду, в який входить тепер весь продподаток.

З сього загальнодержавного фонду Україна вимагає, щоб її часторобство було дано 3 міль. 300 тисяч пудів. Таким чином ми можемо надіятися, хоча й почасти відновити озимий клін в 6 міль. десятин.

Звичайно і думати не доводиться, що в сьому році відновили площу 1916 року. Але прийнятні в наших південних губерніях, які є найважливіші хлібні райони, нам слід зробити величезні зусилля, щоб підняти цифру засівну минулого року.

В деяких губерніях, наприклад, в Олександрійській, що є одна з найродючіших, засівна площа в 1921—22 р. скоротилася, порівнюючи з минулим роком, на 600 тисяч десятин (з 1,500,000 дес. до 900,000).

В сьому році ми зробили досвід з кукурузи культуру. Ми маємо мало не 1 міль. десятин кукурузи. Хоча в багатьох губерніях кукурузу обробляють вперше і в обробці її великі хліби (вона потребує більшої уваги), однак ми гадаємо, що кукурузна культура дасть від 80 до 100 міль. пудів. Ми одержали насіння з Румунії. Нині у нас на Україні відбувається селекція на ріжних стаях і ми прикладемо зусилля, щоб сю культуру завоювати і зберегти. Але слід ще вчити селян не тільки як сіяти і обробляти, але ще і як зберігати кукурузу. Великого врожаю кукурузи чекають в Дагестанській республіці. Кажуть, що там кукуруза дасть великий урожай, і можливо, ми з Наркомземом обговоримо справу про те, як яких заходів слід вжити для реалізації кукурузного врожаю. Він може дуже потерпіти, коли не вжити відповідних заходів (всупереч тому, що тут, казав тов. Ломов). Я вважаю, що на ті нашій провінції, що мають всі умови для швидкого відновлення їх господарства, слід звернути найсерйознішу увагу. Се — певна послідовність в нашій політиці що до відновлення. Наприклад, що до сільського господарства в півдні Росії і на Україні: сільське господарство тут, не вважаючи на загибель худоби (до 50—70 відс.), дає більші можливості, ніж десь в іншій місці, і коли розмова йде про розподіл ресурсів, ми звідси будемо вжити того, щоб тут вживати чисто арифметичні їх розподіл. Я гадаю, що тут слід звертати увагу на те, що Україна в нашому господарському бізнесі вже відіграє і відіграватиме величезну роль. Слід зазначити також, що на всій території України можлива виноградна культура.

Промисловість.

Я переходжу до промисловості. Ми маємо промисловість, об'єднану в федеративному масштабі і специфічну українську промисловість. Першу родю відіграє цукрова промисловість. Вона має дуже гарні перспективи. В сьому році і більше дає такі цифри. Під буржуйовими плантаціями є 126 тис. десятин (по всій федерації під буржуйовими плантаціями є 160 тис. десятин). Чекають врожаю, по деяких оптимістичних розрахунках в 15—12 міль. пуд. цукру. Крім того, цукрова промисловість частину своєї землі видала під сільсько-господарську культуру, около 170 тис. десятин. Запевнюють, що буде чудовий врожай. В останній час цукрову промисловість порівнюють за забезпечено коштами. Слід зазначити, що промисловість перше звертає на себе увагу чужоземного великого капіталу, бо всі інші родю промисловості могли б існувати тільки при великих державних субсидіях (се, наприклад, що до нашої металургічної промисловості), тоді як цукрова промисловість має великі перспективи.

Вугляна промисловість, виконує всю програму о 95 відс., але переживає найтяжшу кризу в зв'язку з браком грошевих знаків. Кошти, що одержував Гут від вугля, проданого Наркомшляху, давали по інших призначеннях і через це, звичайно, вуглеві промисловості браку коштів. Число робітників зменшилося, число зайобітків замість 12 тис. осіб дійшло до 7,500 осіб. Вони вважають за краще їхати до Кубансько-Чорноморського краю на збір врожаю, чим залишити ся в Донецькому басейні. В останній час нашої каміно-вуглеві промисловості було видано кошти, хоча вони, як запевняє тов. Чубар, недостаточні. Справа полягає в тім, щоб зберегти кваліфіковану робітничу силу в Донецькому басейні і підготувати ся до майбутньої кампанії.

Що до металургічної промисловості, то стан її дуже тяжкий. Кошти, що їй дають, надто обмежені. Ми скаржимося, що при розподілі коштів в центральному нашому органі у В.Р.Н.Г., впливають деякі найбільш райони. Чим далі стоїть яканебудь промисловість від центра, тим менший відсоток постачання її. Такий загальний закон. Коли південна промисловість не даватиме чутгуну, у нас прийняти ся всі

Міське господарство.

Справа про міське господарство нас також дуже цікавить. Україна одна з тих провінцій, в яких далеко більше потерпіли міста. Половину міста Катеринослава зруйновано. Одержано зруйновано, Київ також зруйновано, зруйновано також інші українські міста. З 15-ти відсотків дотаційного фонду, що дають, цілком неможливо відновити українське міське господарство. Скрізь руїнація. Водопроводи зруйновано. Подтаву підмава під ґрунтова вода. На каналізацію ми також не маємо коштів. Ми сю справу порушимо в центрі.

Український торг.

В цілому торговий апарат на Україні змінив. Ми маємо сировину, вивезено за кордон приблизно на 8 міль. золотих карбованців і ми надіємо ся далі сей апарат за допомогою Наркомзвншторга Р.С.Ф.С.Р. змінити.

Увесь апарат Радянської України (наш центральний апарат і місцеві апарати) дуже змінює за останній час. Бандитизм зліквідовано, хоча іноді до нас з польського кордону завляють ся нові банди. Між иншим, за останній час було три катастрофи з потягами, але я повинен зазначити, що причиною останньої з них була відсутність гарних шпал.

У нас виникає одна справа — чи слід поруч з губерніальними і повітовими економічними нарадами відновити волосні економічні наради, які було скасовано внаслідок В.Ц.В. К.? Слід зазначити, що на Україні, в деяких губерніях, сі ради дали гарні і позитивні наслідки. Між иншим, на Полтавщині вони допомогли не тільки відновити школи, шляхи, мости, але їх допомогло йшла і трохи далі. Вони допомагали, наприклад, відновлення цукрової промисловості. Через се в складі українських

металюоброблюча промисловість. А зараз стан такий, що запасів чутгуну є тільки 2½ міль. пудів. З другого боку нам відоме явище надпродукції. Ми маємо заводи, які треба закрити, а на сих заводах є фабрики, що ми не можемо продати. На паровозо-будівельному заводі є 20 паровозів. На Луганському паровозо-будівельному є 10 паровозів. Не можна в таких великих містах, як Харків, Катеринослав і в Донецькому басейні закрити великі заводи і залишити без заробітку величезну кількість робітників. Ми порушили справу про те, щоб з дотаційного фонду було дано кошти для кваліфікованих робітників, які для нас є основна політична база і яких ми повинні зберегти на той час, коли знов буде працювати промисловість, організувати громадську працю.

Транспорт.

Ми маємо значну залізничну сіть. На Україні є приблизно 15 тисяч верств залізничної сіті. Український транспорт має значне (особливо тепер, коли пичуть ся хлібні перевозки) для всієї федерації. Але я повинен зазначити, що коштів для того, щоб підготувати сю кампанію перевозок, нема. Нашому округови потрібно буде ремонтувати, приблизно, 60 тис. вагонів. В Українській Економраді сю заяву було скорочено до 35 тис. вагонів. Слід одержати позичку. Округ зобов'язує ся заплатити її до 1. січня, але коли сю позичку не буде одержано, кожді округ не одержить цих двох трійонів, тоді вона з ремонтом вагонів запінить ся і всіякі перевозки будуть неможливі.

Наше фінансове господарство підпадає під загальний природний закон: чим далі від центра, тим менше дають. Нині у нас утворився місцевий бюджет.

Але сей місцевий кошторис переверзує ріжними витратами, при чому частину певних прибуткових статей з неї зняли, наприклад, міську телефонічну сіть. Ми настоюємо на тому, щоб міську телефонічну сіть було передано міським господарствам.

Дорога Релакція!

Дорога Релакція! Прошу помстити сій парі снів на сторінках нашої любой часописі. Жалю, що не писав на час своєї релакції, а то з тієї причини, що брак тої монети, бодай вона пропадала вже з лямпа землі. Розуміючи однак тяжке положення нашої одгартарської часописі, стягнув ся я на пару доларів і вислав на суму \$5.00 перелатки на "Укр. Роб. Вісті", \$2.00 для толодуучих братів на Радянській Україні і \$1.00 пресо-вого фонду на "У.Р.В.". Жалю, що мало писав, але віру, що ліпше що небув, ніж нічого. Кожді-б всі робітники зрозуміли значення своєї часописі і могли добре відіраїти її від таких чорносотенних газет як "Укр. Голос", "Кан. Фармер" і "Ранок", тоді наша часописі могла-б свободно існувати. Робітники і фермери не повинні читати сих ворожих собі часописів навіть задармо. В діюсності вони і приходять за дармо, бо їх піддержують різні партії та релігійні секти, щоби вони баламутили читачів.

Прочитав я в "У.Р.В." що до Канади приїждз якийсь новий пташок. Я думаю, що се якийсь галицький соловей, що шибетає там по сарках, але побачив, що то соловей того типу, що коні душить, але який називає ся міністром Робітників і Фермерів в Канаді повинні стати солідарні і запинити тих павків, що запродавали галицьку армію царським генералам, чого вони сюди приїждзатимуть і не думайте вони се торгувати канадсько-українським населенням? Я гадаю, би тим міністрам злязлося бодай тут, в Канаді, до корисної праці, а се — стати на фирмах тій корупції, ривити шини на залізницях, або до майни вугля, добувати. Ся робота о много корисніша і чесна.

Але все се залежить від робітників і фермерів, які повинні вказати тим павкам, де їх місце після того, що вони зробили з Галицією та з її молодим населенням, яке вининило в польських таборках. Ми вже знаємо, як нас дурно "кооперативами", "народними торговцями", "інститутами", повоенними фондами, сиротами йвася ми і т. п. Тепер ті павки вже не мають лишні пайти до фермера та робітника і вони час від часу змоявляють собі величезні безробітні міністри. Приїжджайте, мовляв, до нас, ви будете головними бестаниками, а ми будемо касерами, бо ми добре знаємо, як чисити доларі. Тільки нам вже не дають "наші" фермери і робітники доларів, бо розуміють ся на нас, як на якихсь дурках.

Отже-ж ті "міністри" і приїжджайте. Але робітники і фермери повинні не дати їм нії пенсії. Досить вже їм давали ся "Патріотичної" привіри своїми доларями ніколи не загалимо. Вони бездонні. Ми колись вірили їм і давали. нас перестерегаючи робітничі часописі, але ми давали, як поки не переконали ся наочно, що чим більше дають, тим більше вони хочуть. І если ми маємо давати поміч, то даймо тим, хто сю поміч від нас заслужив. О сю поміч заслужили від нас галицькі селяни і робітники, а не міністри, як також селяни і робітники Радянської України. А ті міністри тільки їх поборювали. І если ми будемо їм тепер давати, то значить, що будемо давати своїм ворогам. Ми повинні залучити всі дружно і показати тим павкам на двері раз на все, щоби їх більше не кортіло приїждати до нас за грішми. А натомість ми повинні піддержувати свою робітничу пресу, літературу, які вказують нам дорогу до кращого життя. Всі повенедині думчі ся разом і піднимають клещі: Нехай живуть Радянські Республіки!

Нехай же всевітний пролетаріат! Нехай же робітничі преси! Михаїл Захарук.

Вінніпег, Ман.

Складуючи другий раз \$2.00 на пресовий фонд "У.Р.В.", як я обіщав зробити, тобто давати що місяць до 1. мая 1923 р., не дивлячись на те, що ніхто не відозвав ся на мою пропозицію. Я знаю, що моя пропозиція була на місці, бо один з читачів жидівської робітничої часописі "Фрайгайт", на заклик тої часописі о поміч, дав читачам пропозицію, аби ті складали що місяць по одному доларю. Я се раз хочу сказати, що дієво робітничі газети не можуть ніякне існувати і все будуть припадати про поміч. Всі класово свідомі робітники, мусять зрозуміти, та й раз на завсігді зробити шось, щоби заповнити існуванню своєї преси. Если вони се не зроблять, то хто зробить? Хочу сказати, що не тільки

ПРОСЬБА З УКРАЇНИ.

Уповноважений Представник Книжної Палати в Києві для Закордону.

м. Варшава, Ясна № 26 Готель "Вікторія".

До Видавництва "Українські Робітничі Вісті".

Надсилаючи Вам при сьому відозву Книжної Палати в Києві, маю честь подати до Вашого відома, що з 21. серпня я одержав мандат на представництво Книжної Палати Закордонном, на підставі якого я звертаюсь до Вас з проханнем не відмовити надіслати мені для передачі до Книжної Палати в Києві по одному примірникови Ваших видань, починаючи з 1917 року.

Прошу прийняти на увагу, що крім піддержки визначної-шої бібліографічної установи на Україні, кожде видавництво надсилаю своїх видань до Книжної Палати робити свої видання на Україні відомими.

Книжна Палата являє ся одночасно і розпреділяючим центром нових видань на Україні. Отже ті видавництва, які бажать перестати зразки своїх видань до бібліотек: Академії Наук, Національної бібліотеки і т. инш. можуть переслати свої видання і в більшій кількості примірників, з зазначенням того, яким інституціям вони призначені.

З повною повагою Уповноважений Представник Книжної Палати в Києві для Закордону

Мик. Цраг.
25. серпня 1922-го року,
м. Варшава.

ДО ВСІХ, КОМУ ДОРОГО ДОПОМОГТИ ОСВІТІ, НАУЦІ.

Три вже роки минуло, як пролетаріат України потом і кровю виборив собі право на існуванне, право на вільне широке жите. Революція на Україні набула таких надзвичайно бурхливих форм і дала стільки матеріалу для ідеологічних культурно-свідомої людини треба вважати збирати та зберігати матеріалів та документів, що стосують ся найрідніших обків життя. Треба як найповнішій зібрати і систематизувати матеріали, які відбивають на собі ту величезську боротьбу народу, свідками якої ми всі зараз є. Звичайно друкувало слово є найцінніший матеріал незалежно від тих форм, в які воно втілюєть.

Книжки, брошури, газети, листівки, накази, відозви, оголошення, метелики, афіші, плякати, календарі, портрети, то що, словом все те, що виходить з під друкарського станка, є неощиний матеріал для майбутнього історика, ученого філософа, письменника, громадянського діяча, адміністратора правника і т. п. І нашим обов'язком мусить бути збереженне всіх сих матеріалів, котрі надзвичайно швидко плодять ся, поширюють ся і зовсім зникають, не лишаючи часто-густо після себе жадного матеріального сліду. Книжна Палата — бібліографічний підвідділ Всевидачу — збирала вже велику і ціну збірку всяких друкованих видань, але безумовно ся збірка далеко не повна. Бракує головним чином видань провінціоньких, які здебільшого ніколи не доходили до Києва. І тому ми звертаємось до всіх, хто дорожить культурною справою, збирати все, що виходило на території України, починаючи з 1. березня 1917 року, і надсилати до Книжної Палати — Київ, Бульвар Тараса Шевченка б. 14.

Всі уряди — (Тимчасовий Центральна Рада, Гетьманщина, всі часи Директорії, Петлюрівщина в усіх її проявах, Отаманщина, Денікінщина, Вранглівшина, Махнівшина) — все, що тільки було признано до розповсюдження, незалежно від політичного програму та змісту, має вагу для повноти нашої збірки. Все, що губкономрад "є прихильники відновлення сих волосних економічних рад.

тільки у кого зберіглося, просимо надіслати до Книжної Палати по вказаній адресі. Палата розбере матеріали і за ціни зразки, за коштовні збірки буде видавати премії по згоді з пред'явником або грішми, або книжками.

Нехай же кождя культурна людина візьметь ся до сеї праці і допоможе нашій культурній важній роботі, за яку потім дякуватиме наука, яка є наше найперше завданне та найдорогоцінніша мета.

Книжна Палата — бібліографічний підвідділ Державного Видавництва — Київ.

НАДІСЛАНЕ

Годен. Алт.

Дорога Релакція! Прошу помстити сій парі снів на сторінках нашої любой часописі. Жалю, що не писав на час своєї релакції, а то з тієї причини, що брак тої монети, бодай вона пропадала вже з лямпа землі. Розуміючи однак тяжке положення нашої одгартарської часописі, стягнув ся я на пару доларів і вислав на суму \$5.00 перелатки на "Укр. Роб. Вісті", \$2.00 для толодуучих братів на Радянській Україні і \$1.00 пресо-вого фонду на "У.Р.В.". Жалю, що мало писав, але віру, що ліпше що небув, ніж нічого. Кожді-б всі робітники зрозуміли значення своєї часописі і могли добре відіраїти її від таких чорносотенних газет як "Укр. Голос", "Кан. Фармер" і "Ранок", тоді наша часописі могла-б свободно існувати. Робітники і фермери не повинні читати сих ворожих собі часописів навіть задармо. В діюсності вони і приходять за дармо, бо їх піддержують різні партії та релігійні секти, щоби вони баламутили читачів.

Прочитав я в "У.Р.В." що до Канади приїждз якийсь новий пташок. Я думаю, що се якийсь галицький соловей, що шибетає там по сарках, але побачив, що то соловей того типу, що коні душить, але який називає ся міністром Робітників і Фермерів в Канаді повинні стати солідарні і запинити тих павків, що запродавали галицьку армію царським генералам, чого вони сюди приїждзатимуть і не думайте вони се торгувати канадсько-українським населенням? Я гадаю, би тим міністрам злязлося бодай тут, в Канаді, до корисної праці, а се — стати на фирмах тій корупції, ривити шини на залізницях, або до майни вугля, добувати. Ся робота о много корисніша і чесна.

Але все се залежить від робітників і фермерів, які повинні вказати тим павкам, де їх місце після того, що вони зробили з Галицією та з її молодим населенням, яке вининило в польських таборках. Ми вже знаємо, як нас дурно "кооперативами", "народними торговцями", "інститутами", повоенними фондами, сиротами йвася ми і т. п. Тепер ті павки вже не мають лишні пайти до фермера та робітника і вони час від часу змоявляють собі величезні безробітні міністри. Приїжджайте, мовляв, до нас, ви будете головними бестаниками, а ми будемо касерами, бо ми добре знаємо, як чисити доларі. Тільки нам вже не дають "наші" фермери і робітники доларів, бо розуміють ся на нас, як на якихсь дурках.

Отже-ж ті "міністри" і приїжджайте. Але робітники і фермери повинні не дати їм нії пенсії. Досить вже їм давали ся "Патріотичної" привіри своїми доларями ніколи не загалимо. Вони бездонні. Ми колись вірили їм і давали. нас перестерегаючи робітничі часописі, але ми давали, як поки не переконали ся наочно, що чим більше дають, тим більше вони хочуть. І если ми маємо давати поміч, то даймо тим, хто сю поміч від нас заслужив. О сю поміч заслужили від нас галицькі селяни і робітники, а не міністри, як також селяни і робітники Радянської України. А ті міністри тільки їх поборювали. І если ми будемо їм тепер давати, то значить, що будемо давати своїм ворогам. Ми повинні залучити всі дружно і показати тим павкам на двері раз на все, щоби їх більше не кортіло приїждати до нас за грішми. А натомість ми повинні піддержувати свою робітничу пресу, літературу, які вказують нам дорогу до кращого життя. Всі повенедині думчі ся разом і піднимають клещі: Нехай живуть Радянські Республіки!

Нехай же всевітний пролетаріат! Нехай же робітничі преси! Михаїл Захарук.

Вінніпег, Ман.

Складуючи другий раз \$2.00 на пресовий фонд "У.Р.В.", як я обіщав зробити, тобто давати що місяць до 1. мая 1923 р., не дивлячись на те, що ніхто не відозвав ся на мою пропозицію. Я знаю, що моя пропозиція була на місці, бо один з читачів жидівської робітничої часописі "Фрайгайт", на заклик тої часописі о поміч, дав читачам пропозицію, аби ті складали що місяць по одному доларю. Я се раз хочу сказати, що дієво робітничі газети не можуть ніякне існувати і все будуть припадати про поміч. Всі класово свідомі робітники, мусять зрозуміти, та й раз на завсігді зробити шось, щоби заповнити існуванню своєї преси. Если вони се не зроблять, то хто зробить? Хочу сказати, що не тільки

ки свою пресу мають робітники піддержати, але і також і всю пресо-ну роботу, котра провадить ся в Укр. Роб. Домі. Я маю нагоду віділати лекції т. Гушалюка та оцінити їх вартість. Я спитав би присутних, скільки вони мали-б платити за такі лекції, як би вони слухали їх в капіталістичній школі? Чи товариші робітники оціняли їх? Чи жаль мужу сказати, що більшість робітників провадить свій час в вузурах та в ріжних гаях, а многи йдуть до казовицьких просвіт, яким дієсна назла темнота. Скільки раз приходилось мені зустрітись з таким людьми, що коли я їм пробував продати робітничі книжки, то вони всімаїли мене та питали чи я маю на продаж картки. Ось чому треба високо цінувати ту роботу, котру провадить передові свідомі борці пролетаріату між всім працюючим людом. Ми повинні піддержувати тих людей в їх роботі і організацію і пресу, піддержувати їх так, щоби не відчувалося великої потреби в средствах, щоб ті люди могли свободно привезити свій час не на вишування средств, але для ті праці: чи то праці в пресі, чи для лекцій і для школи. Не будучи членом У.Р.Д., я не знаю чи сю фінансову справу обговорювали збо ри членів, але я гадаю, би щоби сю справу порушити і докладно її обговорити.

Товариші члени і симпатизи повинні скріпити стан організації Стів. У.Р.Д., щоби ніякі буйні вітри її не захитали і всі ті хто має здібності, що бажав, повинні сейчас же являтися за роботу для добра організації. Зима підходить, часу нестерпимо буде досить, треба тільки постаратися, щоби ці вечері не пропадали

Товариші члени і симпатизи повинні скріпити стан організації Стів. У.Р.Д., щоби ніякі буйні вітри її не захитали і всі ті хто має здібності, що бажав, повинні сейчас же являтися за роботу для добра організації. Зима підходить, часу нестерпимо буде досить, треба тільки постаратися, щоби ці вечері не пропадали

Fred Ewanhuk
Ispas, Alta. (76)

ПРЕСОВИЙ ФОНД "УКР. РОБ. ВІСТЕЙ"

- В. Плітковський, Лускар Коаїєр \$6.00
- С. Котик, Форт Вільям 5.00
- В. Стецьмак, Форт Вільям 5.00
- Т. Гайовський, Дропелай 5.00
- Г. Смирненський, Дромгелер 5.00
- Т. Смирненський, Дромгелер 5.00
- П. Угрюнок, Вінніпег 5.00
- С. Драпала, Кенмор 5.00
- Н. Савчук, Тімміс 5.00
- Д. Кейван, Натал 5.00
- П. Романів, Келгари 5.00
- В. Пашчук, Вінніпег 5.00
- І. Шавчук, Вінніпег 5.00
- Д. Бовко, Вінніпег 2.50
- Гала Бовко, Вінніпег 2.50
- Н. Бовелка, Тімміс 1.00

ПОШЛУЄМО в важній справі Олексу Павлюка, Івана Луначка і Митра Іванюка (Марковича). Прошу їх адолюсти ся на адресу:

Fred Ewanhuk
Ispas, Alta. (76)

КОЖДИ РОБІТНИК І ФАРМЕР, КОЖДА РОБІТНИЦЯ І ФАРМЕРКА ПОВИННІ ЧИТАТИ

ГОЛОС ПРАЦІ

місячний журнал для працюючого люду,

який містить статі про робітничий і фермерський рух, популярні статі з ріжних галузей науки, оповідання, вірші, огляд важливіших світових подій так з робітничого руху, як і всяких инших, які мають своє значення в відношенню до робітничого руху, словом — матеріал цікавий і вартісний для працюючих мас.

Всі видані дотепер числа можна одержати за надісланем по 25 центів за кожде число.

Передплата на "Голос Праці" вносить: на рік \$2.50; на піврік \$1.25. Ціна поодинокого числа 25 ц.

Передплату належить посылати на адресу:

THE VOICE OF LABOR

UKRAINIAN LABOR TEMPLE,
Cor. Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man., Canada.

В СВІДОМОСТІ НАША СИЛА!

ЧИТАЙТЕ І ЗАМОВЛЯЙТЕ НАЙНОВІШІ КНИЖКИ В РЕДАКЦІ "УКР. РОБ. ВІСТЕЙ":

Історія Культури	\$2.50
Азбука комунізму	1.25
Шлях до влади	.50
Фікція нації і національної незалежності	.35
Історичний матеріалізм	.35
Боги	.25
Фабричні розмови про економію	.25
Світова революція	.25
Тези і резолюції III. Конгресу Комінтерна	.25
Капіталізм і робітництво в Індії	.25
Маркс і Енгельс про диктатуру пролетаріату	.20
Марксизм і Дарвінізм	.20
Земля обітована	.20
Розкази про сили природи, ч. I.	.20
Перший Буквар Комуніста	.15
Розбійте кайдани	.15
Як фармер може дістати весь плід своєї праці	.15
Розмова про фізику	.15
Основні засади комунізму	.15
Комунізм і кооперація	.15
Промова на суді	.15
Двоногий	.1